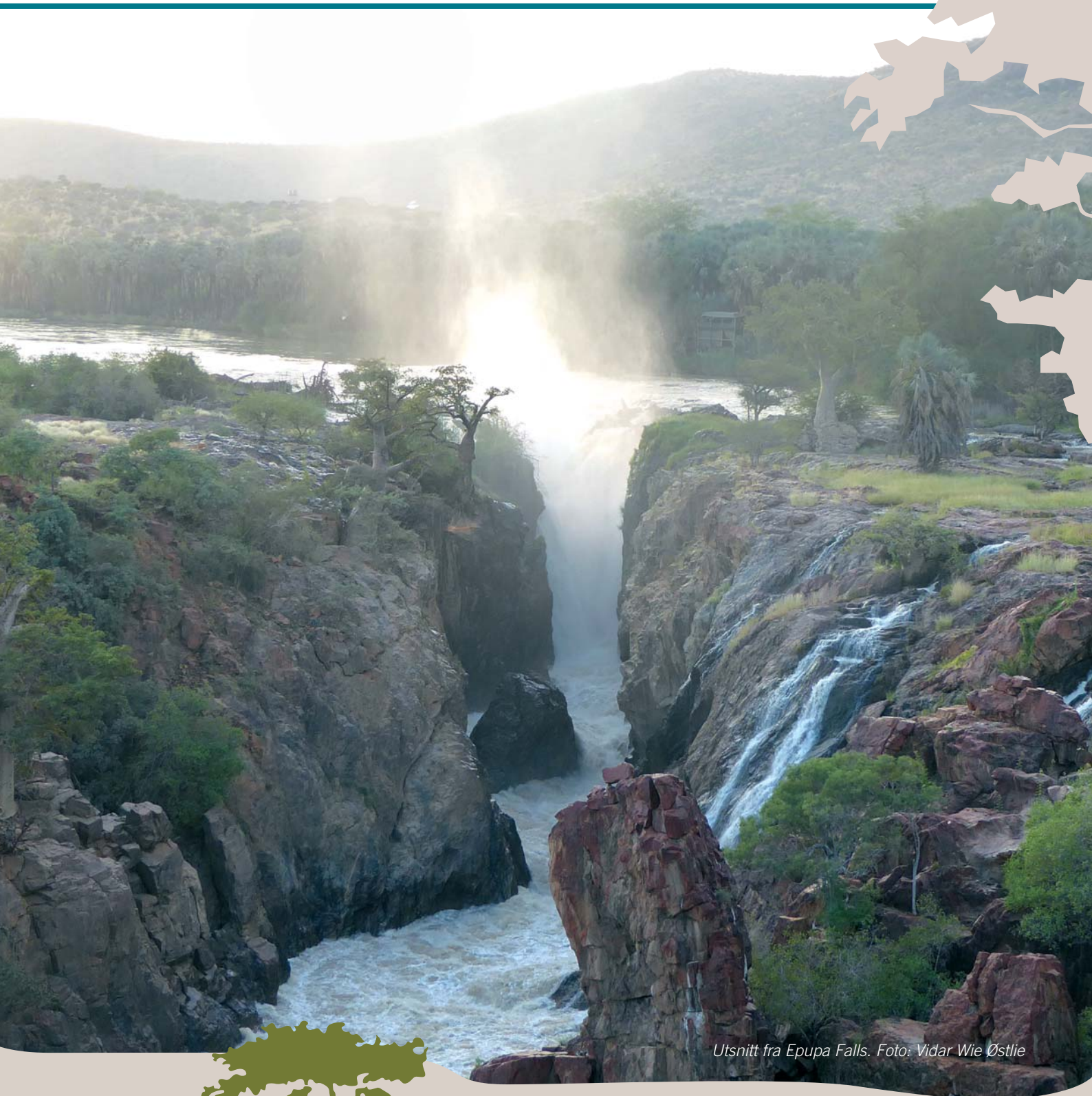

Årsmelding 2015

Utsnitt fra Epupa Falls. Foto: Vidar Wie Østlie

NAMIBIA
FORENINGEN

www.namibiaforeningen.no

«KUNNSKAP OG VENNSKAP»

Styrets beretning

Fjorårets beretning var optimistisk og preget av gode resultater. Årets beretning er mindre optimistisk. Lettelsen over statsbudsjettets fortsatte satsing på urbefolkning, fikk oss til å puste lettet. Men beslutning om at NORAD ikke gikk inn for en fornyelse av samarbeidsavtalen vår fikk oss til å gå inn i oss sjøl. NORAD hadde fått sine grenser gått opp på nytt. Og vi hadde vel ikke lagt oss tungt nok inn i selen, ser vi nå i ettertid.

Året ble derfor preget av avslutninger og slutt oppgjør i prosjektene våre. Vårt planlagte prosjekt blant San-ungdom i Kalaharilandene, ble lagt til side. HIPO fikk ny direktør og nye lokaler og med

det en ny giv. «Traditional Lifeskills» er tatt over av statlige myndigheter – som planlagt.

Namibiaforeningen har vært i arbeid i vel 35 år. Vi har fått stor anerkjennelse i Namibia for prosjektarbeidet vårt. Det positive utfallet i alle disse åra, skyldes i stor grad det gode samarbeidet med de tre forvaltningsnivåene og med foreldregrupper. De korte «kommandolinjene» i en liten organisasjon som vår opp mot beslutningsmyndighetene, har gitt oss fordeler som store organisasjoner ikke har.

Ei arbeidsgruppe kom i arbeid i siste halvdel av 2015. Den har som mandat

å finne en framtidig retning for foreningen.

Daglig leder Olav Osland sluttet i stillingen i oktober og Vidar Wie Østlie tok over lederjobben. Foreningen har 2 hele stillinger – en i Namibia og daglig leder + vaskehjelp i Elverum.

Namibiabutikken går bare bedre og bedre. Styret takker de frivillige som har den hele og fulle ansvaret for suksessen. Styret takket også de ansatte for deres arbeid i denne noe usikre tida.

Det har blitt holdt 8 styremøter og behandlet 52 saker. Regnskapet for 2015 viser et underskudd på 466.961.

Elverum, 25. mai 2016

Sigrid Lindstad
Styreleder

Trygve Hermansen
Nestleder

Vidar Wie Østlie
Daglig leder

Inger Johanne Norr
Styremedlem

Arne Sigstad
Styremedlem

Kari Halberg
Ansattes representant

Fra årsmøtet 23.09.2015

Leder:	Sigrid Lindstad
Nestleder:	Trygve Hermansen
Styremedlem:	Arne Johan Sigstad
Styremedlem:	Inger Johanne Norr
Varamedlem:	Birgit Andresen
Varamedlem:	Rolf Arne Moen
Ansattes representant:	Kari Halberg

Fra årsmøtet 13.06.2014

Leder	Sigrid Lindstad
Nestleder	Jenny Beate Møller
Styremedlem	Arne Johan Sigstad
Styremedlem	Inger Johanne Norr
Varamedlem	Per Kristian Hammer
Varamedlem	Rolf Arne Moen
Ansattes representant	Vidar Wie Østlie

Namibiaforeningen er medlem av Innsamlingskontrollen.

Namibia er et land i det sørlige Afrika, og grenser til Angola, Zambia, Botswana og Sør-Afrika. Landet har en lang og ugjestmild kyst til Sør-Atlanteren.

Styreform: Republikk
Hovedstad: Windhoek
Folketal: ca 2 millioner
Areal: 825 418 km²
(ca 2,5 x Norge)
Off. språk: Engelsk
Valuta: Namibiske dollar
(1 N\$ = ca 60 øre)

Utfasing og bærekraft

Som det framgår av styrets beretning, var 2015 det siste året i Namibiaforeningens rammeavtale med Norad. Normalt sett skulle det ha blitt tegnet en ny treårsavtale for perioden 2015–2017, mens det nå altså ble tildelt en ettårsavtale som en ren utfasingsperiode. Tildelt beløp var også

vesentlig mindre enn tidligere tildelinger og vesentlig mindre enn omsøkt beløp.

Fokus i denne situasjonen har vært todelt: På den ene siden å sikre en forsvarlig utfasing av pågående aktiviteter samt å gjennomføre så mye som mulig av planlagte

aktiviteter for 2015. Og på den andre siden sikre bærekraften i prosjektene på lang sikt. Det siste innebærer at våre lokale partnere rundt om i regionene eller sentralt må ta ansvar for de elementene som skal videreføres.

Entreprenørskap

Selv om myndighetenes begrunnelse for å satse på entreprenørskap som fag har vært den høye ungdomsledigheten på opp mot 50%, har likevel Namibiaforeningens (og myndighetenes) tilnærming vært å formidle et entreprenørielt tenkesett i videre forstand, som også omhandler sosialt entreprenørskap, styrke selvtillit og troen på at man kan påvirke rammene for eget liv. Dette var også grunnen for at foreningen så at entreprenørskap kunne være et nyttig virkemiddel for urfolksgrupper som står i spennet mellom sin tradisjon og storsamfunnet.

Et nytt grep planlagt for den nye avtaleperioden, var nettopp å introdusere elementer av entreprenørskapopplæring inn i rammen av urfolksprogrammet. Dette ble gjort gjennom et spesielt tilpasset opplegg der vår rådgiver ved NIED personlig fulgte opp en gruppe på 25 elever med urfolksbakgrunn ved Mureti Senior Secondary School i Opuwo. Denne undervisningen kom i tillegg til det nasjonale tilbudet innen faget. Et større antall deltok også på en ukens gründercamp.

Samtidig har forberedelsene til å introdusere pedagogisk entreprenørskap for klasse 11 pågått. Fra før har som kjent Namibiaforeningen, i samarbeid med NIED, vært med på å introdusere entreprenørskap som fag som et landsdekkende tilbud for trinn 8, 9 og 10. De siste årene har det nå blitt gjen-

nomført en pilotfase på utvalgte skoler for trinn 11 og 12. Implementeringen nasjonalt vil skje i 2016 (trinn 11) og 2017 (trinn 12). Antallet skoler som implementerer på disse trinnene vil bli vesentlig mindre, både fordi det finnes færre skoler på det nivået, og fordi det er en grad av frivillighet. Likevel var 36 skoler klare til å sette i gang med trinn

What is your idea?

Entrepreneurship is about starting a business - formal or informal. It could be to open the restaurant you always wanted, fix computers, start a car wash or building homes - or if you are really clever. Give advice on how people could start their own business. Entrepreneurship is to do something for your community - like opening a kindergarten for those families who are struggling without one. Entrepreneurship is to see an opportunity and do something about it. In the end it is about help building a Nation.

If some of this sounds relevant for you - and you are between 18 and 25 years old - then we want to hear what you have to say. And you do not have to be an active entrepreneur. We are just as interested if you are still only thinking, planning or dreaming.

Please go via the link below and answer some questions. There will be a prize of N\$ 10 000 worth of professional coaching drawn amongst those who complete the form.

NAMIBIA ASSOCIATION

PS: This is a study to promote and find out more about young people's entrepreneurship. You only give as much information as you want to, and if you like you can stay anonymous.

Plakat fra Facebook-kampanje for å nå ut til 200 000 namibiere mellom 18 og 25 år.

11 fra januar 2016. Ytterligere 31 har indikert at de vil starte opp fra 2017.

Mot slutten av 2015 ble det gjennomført en såkalt spøringsstudie av effektene av entreprenørskap som landsdekkende skolefag. Hensikten var å spore opp tidligere elever for å kunne si noe om i hvilken grad faget har påvirket dem og deres livsvalg. Teknisk og faglig ansvarlig var Østlandsforskning. Data ble innhentet via Facebook. En konklusjon var at de som har tatt faget blir motivert i retning av å starte egen virksomhet, enten kommersiell eller sosial. **Av de som faktisk har startet egen virksomhet og samtidig tatt faget, sier hele 93% at skolefaget var viktig for deres beslutning.**

Når det gjelder framtidig bærekraft for aktivitetene har Hipo vært med på det nye opplegget for ungdommer i Opuwo. Organisasjonen har derfor sagt seg villig i å følge opp dette videre, men det betinger selvsagt at Hipo selv forblir operativ som organisasjon. I tilfelle med implementering og oppfølging av skolefaget, så handler

det om en stor institusjon (NIED) som har et sterkt eieforhold til oppgaven. Likevel vil man nok savne innsatsen fra Namibiaforeningens rådgivere Ferrand van Wyk (ansatt) og Inger Karin Røe Ødegård (ekstern).

Kostnader i 2015: 745 533

Totale kostnader siden prosjektoppstart: 9 557 618

Fokus på Urbefolkningsgrupper

Namibiaforeningen har samarbeidet med tre urfolksgrupper. Det ene er de kvegbaserte bantu-gruppene i Kunene, så som Himba-folket. De andre er San-grupper i Etosha-området (San i Kunene) og de tredje er San-grupper i Tsumkwe, inn mot Kalahari-ørkenen (Otjizondjupa Region).

Namibiaforeningens generelle tilnærming i dette arbeidet har vært å bruke utdannelse som virkemiddel til utvikling og makt over eget liv. Kunnskap om, og evnen til å forholde seg til storsamfunnet er ikke en trussel mot tradisjonen, men heller en måte å beskytte den på.

1. klasse ved Nhoma Primary School i Tsumkwe East. Foto: Vidar Wie Østlie.

Tsumkwe (Otjizondjupa Region)

Dette har vært det mest krevende og sammensatte prosjektet som Namibiaforeningen har vært involvert i på mange år. Målgruppen er San-grupper av Ju/'hoansi bosatt i Tsumkwe med særlig vekt på landsbyskolene i Tsumkwe East. Befolkningen er til dels sterkt marginalisert og preget av såkalt multidimensjonell fattigdom, det vil si at man får uheldige utslag på flere sosio-økonomiske indikatorer samtidig.

Namibiaforeningens tilnærming var til å begynne med (2003) å satse bredt, etter som det var vanskelig å gå inn i denne situasjonen, kun fokusere på utdanning og så ignorere andre forhold. Etter hvert har det blitt fokusert mer konsentrert om grunnutdanning.

Hovedinnsatsen gjennom flere år har blitt rettet inn mot landsbyskoler som omkranser tettstedet Tsumkwe. Etter tre år på landsbyskole begynner elevene på en sentralskole inne i Tsumkwe. Aktivitetene i 2015 har blitt konsentrert om tre hovedområder: Det første var å hjelpe de lærerne i lærerne

som skulle ta opp igjen fag fra videregående skole fram til eksamen i desember.

Andre satsingsområde gikk ut på å sikre foreldrenes og lokalsamfunnets eierskap til utdanning. Et fellesmøte mellom foreldre og rektorer var starten på en prosess med på bygge tillit. I tillegg har det blitt jobbet for en reintroduksjon av tilbudet «Tradisjonsfag i skolen» som har vist seg å ha en brobyggende funksjon som bieffekt. Det tredje satsingsområdet har handlet om logistikk og infrastruktur. Det er innført et monitoreringssystem og andre tiltak for å fange opp drop-outs med bakgrunn fra landsbyskolene. Det er gjennomført et program for oppgradering av infrastruktur, med særlig fokus på internater. Det er gjennomført en vurdering av strukturen i landsbyskolene for å sikre bærekraft. «Home weekend bus» og utdeling av toalettsaker er innført for å øke trivsel og unngår drop-outs.

Mot slutten av året ble det gjennomført en ekstern evaluering av prosjektet for perioden 2010–2015. Dette var i regi av en antropolog fra Universitetet i Tromsø.

Konklusjonene og anbefalingene er mange, men i korthet får Namibiaforeningen veldig positive tilbakemeldinger, og særlig prosjektkoordinatoren. Men deler av arbeidet som gjøres, undergraves av forholdene på sentralskolen i Tsumkwe. Man observerer det økte engasjementet for utdanning i området, men dette avgrenser seg hovedsakelig til institusjonelle aktører som representerer målgruppen. Mange i foreldregruppen er fortsatt avventende.

Bærekraft i denne sammenhengen er også krevende, da den lokale staben i prosjektet har vært viktige for sensitivere skolesystemet i dets møte med elevene. Likevel er departementet og regionskontoret for utdanning svært opptatt av de krevende forholdene i området, og har opprettet 5-6 nye permanente stillinger i Tsumkwe-området for erstatte den rollen som prosjektet har fylt.

Kostnader i 2015: 1 821 784

*Totale kostnader siden prosjektoppstart:
19 583 252*

Urfolksorganisasjonen HIPO (Kunene)

HIPO er en Opuwo-basert interesseorganisasjon for urfolksgruppene Himba, Zemba, Tjimba og Twa. Namibiaforeningen har støttet den siden oppstarten i 2007.

HIPO er opptatt av kvaliteten på utdanning i sitt område. Ikke bare følger man med på dette, i 2015 fikk man ferdigstilt en manual for lærere som underviser lokale urbefolkningslever. Organisasjonen har også bidratt med stipend og praktisk støtte til 11 studenter på høyskole/universitetsnivå i løpet av året.

HIPO har en viktig rolle å spille der medlemsgruppene sine interesser kan komme under press. De har monitort tørkesituasjonen i området, og har viderefremmet en del personer til offentlig nødhjelp. Videre har de arrangert opplæring i hagebruk som et supplement til tørkeutsatt kvegdrift.

Det blir nå definitivt kraftutbygging i Kunene-vassdraget. Man har falt ned på det såkalte Baynes-alternativet. Selve vannspeilet vil bli 43 kilometer langt, men kommer i sin helhet nedenfor Epupa Falls (forsidebilde). HIPO har hatt en hånd i arbeidet med å framforhandle kompenserte tiltak for lokalbefolkningen. Motstanden er mye mindre enn da dette var en sak på 90-tallet.

Bærekraftsmessig har organisasjonen hatt fokus på muligheter for inntektsgenerering, særlig etter at det ble kjent at Namibiaforeningens Norad-avtale skulle fases ut. Blant annet har man skaffet seg gratis kontorlokaler og etablert samarbeid med et turistkontor som betaler en andel av fortjenesten til HIPO. Likevel er inntjeningen altfor lav, og Namibiaforeningen må vurdere om man også skal bidra med noe støtte i 2016, slik at virksomheten kan holdes i gang i en overgangsfase. Som organisasjon har HIPO et styre der i hvert et stort flertall er dedikerte til oppgaven. Det har opp gjennom årene blitt lagt ned store ressurser i å avholde årsmøter med mange deltakere og nok tid til sakene. Det har bidratt til å forankre organisasjonen på grunnplanet. Til tross for sine begrensinger og sin størrelse har HIPO blitt en plattform for ivaretagelse av interesser for målgruppen, slik intensjonen var fra begynnelsen.

San i Kunene

Noe av den historiske bakgrunnen for San-gruppene i dette området er at mange ble fortrent da Etosha nasjonalpark ble opprettet. Mange bor på farmer i området. Werda er en såkalt resettlement farm der myndighetene har åpnet for at San-folk i området skal kunne slå seg ned. I denne konteksten har altså Namibiaforeningen i samarbeid med regionskontoret for utdanning etablert et utdanningstilbud.

Panduleni Kandume fra Namibiaforeningen og rektor ved Aasvoëlnes Primary School inspiserer skolens nye internatbygg. Foto: Vidar Wie Østlie.

Prosjektkoordinatør i Tsumkwe tar en liten læringsøkt med barna. De lærer å si fargene og telle på engelsk. Foto: Linda Severine Kolloen Skaug.

I løpet av 2015 har det blitt holdt en work shop i praktisk pedagogikk for lærerne. Selve skoletilbudet ble utvidet med et klassetrinn i løpet av året, slik at det dekket førskole, 1. og 2. klasse. (Fra januar 2016 også 3. klasse).

En stor del av ressursene i prosjektet har gått med til transport og oppfølging. En rektor på en skole i Outjo har hatt dette som et tilleggsoppdrag, noe som har vært helt essensielt, ettersom aktivitetene ikke registrert som egen skole og med egen rektor. Prosjektet har også dekket noe teknisk vedlikehold gjennom året.

Lærerne er dedikerte i arbeidet, selv om de

jobber under relativt kummerlige forhold – og uten egne lærerboliger. Dette vil bli fulgt opp av departementet etter prosjektperiodens avslutning (allerede tidlig 2016). Det kan også være aktuelt for Namibiaforeningen å følge opp med mindre beløp. Bærekraft i dette tilfellet betyr først og fremst at aktivitetene formaliseres som egen institusjon/skole. Denne prosessen er igangsatt. Godkjennelsen må skje sentralt, men følges opp av regionskontoret.

*Kostnader i 2015 (Sum Kunene): 980 102
Totale kostnader siden prosjektoppstart (Sum Kunene): 9 053 785*

Studenter og høgskoler

Elev fra landsbyskole og representant for Skills (Høgskolen i Hedmark) tar en high five. Foto: Trygve Hermansen

Høgskolen i Hedmark har sendt sykepleiestudenter på praksis til Namibia siden 1997. Foto: Høgskolen i Hedmark

Siden starten i 1997 har Namibiaforeningen lagt til rette for at over 1000 norske studenter har hatt en 3 måneders praksisperiode i Namibia. Dette gjelder hovedsakelig profesjonsstudier på bachelornivå, så som lærer, førskolelærer og sykepleier. I 2015 la foreningen til rette for praksisopphold for 56 studenter – fra høgskolene i Østfold, Hedmark og Sør-Trøndelag. Dette innebærer introduksjonskurs i Norge, arbeid med visum i Namibia, sikkhetkurs i Namibia og en bakvaktordning i forbindelse med

nødsituasjoner. Studentene betaler selv for visum mens høgskolene betaler resten.

Studentene ved Høgskolen i Hedmark har i tillegg samlet inn penger til våre urfolksprosjekter ved at et ekstra beløp blir trukket i forbindelse med betaling av semesteravgift. Tiltaket er formalisert, har et eget styre og går under navnet «Skills». Selve ordningen er nå avsluttet, men avtalen og utbetaling av midler strekker seg videre inn i 2016 og 2017.

Informasjon, nettverk og marked

Skolefaddere og givere

Ordningen med skolefaddere og faste givere innbrakte til sammen 80.000 kroner i 2015. Noen bidrag er knyttet til spesielle prosjekter og aktiviteter, noen er generelt knyttet til prosjektarbeid, mens andre er støtte til foreningen uten spesielle føringer. Det ble distribuert et infoblatt fra felten og et julebrev.

Lokale samarbeidspartnere

Avtalene med Elverum kommune (50.000) og Hedmark fylkeskommune (100.000) har blitt videreført i 2015. Avtalen med fylkeskommunen er knyttet til aktivitetene med entreprenørskap, mens avtalen med kommunen har blitt knyttet til informasjon og utadrettede aktiviteter.

Internasjonal elverumsing

Det var en populær tildeling da Anders Bronken ble tildelt prisen «Årets internasjonale elverumsing» for 2015.

Han fikk prisen for sitt arbeid med fotball i internasjonale rammer, slik at idretten har blitt et virkemiddel for utvikling ute (Uganda) og integrering her hjemme.

Bingopenger

Lotteri- og stiftelsestilsynet forvalter en ordning der frivillige organisasjoner kan få bidrag fra bingoentreprenører i sitt område. 2015 er første år for vårt vedkommende og det innbrakte 51.448 kroner. Pengene er en andel av overskudd fra OK bingo.

Du kan gi Namibiaforeningen tippemidler!

Som spiller hos Norsk Tipping kan du nå velge ett lag eller en forening som skal motta fem prosent av det beløpet du spiller for. Namibiaforeningen er registrert i frivillighetsregisteret og du kan gi dine fem prosent til oss om du ønsker. Det eneste som kreves for å bli grasrotgiver er å være

registrert spiller. Den foreningen du velger å støtte blir registrert på deg slik at du støtter hver gang du spiller. For å lese mer om grarotandelen og hvordan du kan gå frem gå inn på www.grasrotandelen.no eller oppsøk en av landets mange kommisjonærer for Norsk Tipping

Ansatte

Ansatte i Elverum:

Daglig leder . . . . . Vidar Wie Østlie
 Renholder 10% . . . . . Kari Halberg
 Renholder 10% . . . . . Marit Myrvold

Ansatt ved kontoret i Windhoek:

Kontorleder . . . . . Panduleni Kandume

Prosjektkoordinatorer i Namibia:

Entreprenørskap: . . Ferrand van Wyk (til 31.8.2015)
 Tsumkwe: . . . . . Bruce Parcher (til 31.12.2015)

Kontroll/oppfølging av midler

Det var fortsatt ikke falt noen rettslig avgjørelse i saken fra 2008 mot en tidligere lokalt ansatt som er tiltalt for underslag. Ellers ingen saker å melde.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Som nærmere beskrevet under det enkelte prosjektet, har det i 2015 blitt gjennomført en ekstern evaluering av San-prosjektet og en spingsstudie av effekter knyttet til entreprenørskapsprosjektet.

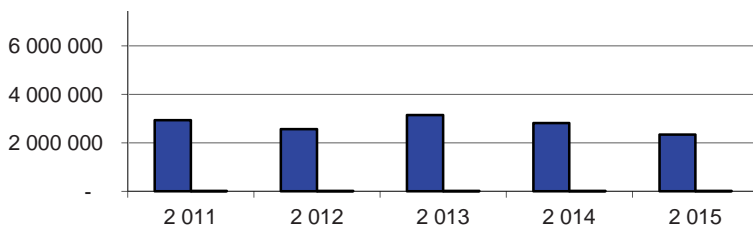
Nulltoleranse for korrupsjon.

I 2011 vedtok Namibiaforeningen et eget dokument som definerer vår nulltoleranse for korrupsjon, et dokument som foreningen selv og våre prosjekt-partnere må forholde seg til.

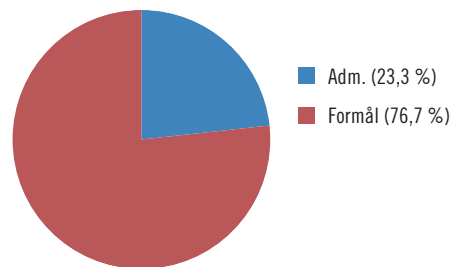
Nøkkeltall regnskap i årsmelding 2015

Kostnader   5.491.643
Inntekter   5.024.682
Resultat   - 466.961

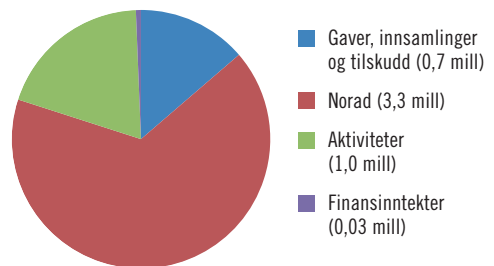
Egenkapital

Kostnader

Inntekter

Medlemsoversikt

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Enkeltmedlemskap	139	147	159	148	165	175	156	167	151	135	128	126
Familiemedlemskap	32	38	49	51	47	51	57	55	50	53	55	56
Organisasjonsmedlemskap	3	4	5	6	9	6	5	6	6	8	13	10
Studentmedlemskap	1	1	2	3	2	2						
Totalt antall medlemskap	175	190	215	208	223	234	218	228	207	196	196	192

Namibiabutikken: Nok et rekordår!

Namibiabutikken er åpen hver dag med unntak av søndager (11–16, lørdag 11–14). Overskuddet går til Namibiaforeningens arbeid og skyldes hovedsakelig salget av brukte klær som leveres daglig fra folk i lokalsamfunnet.

Namibiabutikken har vært drevet som solidaritetsbutikk

på frivillig basis siden 1981. Namibiaforeningen ønsker å takke alle som bidrar med klær til butikken og selv sagt alle som årlig legger ned mange gratis arbeidstimer i driften. De er frivillighetenes ansikter!

Nok en gang har Namibiabutikken gått med rekordoverskudd. Resultatet i 2015 ble 415.542.

Butikkgruppa gjorde en kjempejobb også i 2015. Foto: Bente Elisabeth Skjefstad

Ikke bare klær, men også vakre pyntegjenstander kan kjøpes for en god sak. Butikken er et skatteskammer for alle som setter pris på vintage. Foto: Marthe Rudstaden